

РЕЗЮМЕТА НА ТРУДОВЕТЕ
доц. д-р КРАСИМИР ВАСИЛЕВ ЙОРДАНОВ

**представени по конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” в УНСС в
научна област 3. “Социални, стопански и правни науки”
по професионално направление 3.8 “Икономика”,
научна специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската
дейност (Теория на контрола и Одит)”**

ABSTRACTS OF THE WORKS
Assoc. Prof. Dr. Krasimir Vasilev Yordanov

**submitted for the competition for the academic position of "Professor" at UNWE in the
scientific field 3. "Social, Economic and Legal Sciences"
professional field 3.8 "Economics",
scientific specialty "Accounting, Control and Analysis of Economic Activity (Theory of
Control and Audit)"**

Монографично изследване:

Одитът на изпълнението като инструмент за добро управление и устойчиво развитие на публичния сектор в България

Структурата на монографичното изследване включва увод, пет глави, заключение, 8 приложения, библиография и индекс, както следва:

Първата глава с наименование „Теоретични аспекти на одита на изпълнението“ е посветена на същността и видовете одит на изпълнение. Тук е направен ретроспективен анализ на концепцията и се подчертава нейното развитие и превръщането ѝ в стратегически инструмент за управление.

Втората глава е посветена на нормативната и институционална рамка на одита на изпълнението в България. Тук са разгледани правните източници, които регламентират одитната дейност в страната и се анализират международните стандарти и добри практики на INTOSAI и МСВОИ. Отделено е специално място на ролята и функциите на Сметната палата като върховна одитна институция в страната, както и на нейната независимост и публичност като гаранции за ефективен одит.

В третата глава с наименование „Анализ на практиката на одита на изпълнението в България и международния опит“ е поставен акцента върху анализа на българския опит. Разгледани са също и добрите практики на други държави, като са представени възможностите за адаптиране на чуждестранния опит с цел усъвършенстване на националната рамка.

В четвъртата глава акцентът е поставен върху основните трудности при одита, като тези свързани с методологията, ограничен достъп до информацията, недостатъчна подготовка на одиторите, риска от политическо влияние и неефективен последващ контрол върху изпълнението на дадените препоръки.

В петата глава се прави опит да се очертаят основните стъпки за подобрене на изследваната област. Според автора подобренията ще са факт, ако се прилагат унифицирани методики, постигане на по-добра прозрачност, повишаване на професионалния капацитет на одиторите, укрепване на независимостта на институцията и др.

Приносният характер на монографичния труд се определя от: анализиране и систематизиране на теоретичната рамка на одита на изпълнението и изясняване на неговата същност и видове; обосноваване на аналитичен модел за неговото възприемане като стратегически инструмент за устойчиво развитие; предлагане на конкретни насоки за усъвършенстване на практиката и адаптирането на чуждестранния опит.

Изследването е иновативно и изключително полезно, поради опита на автора да съчетае традиционната методология на одита на изпълнението с наложилата се концепция за устойчиво развитие.

Йорданов, К. (2025). ОДИТЪТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ. Академично издателство УНСС, София, ISBN: 978-619-232-928-0, с. 212, ПК 13,25. [9044]

Monographic Study:

"Performance Audit as a Tool for Good Governance and Sustainable Development of the Public Sector in Bulgaria"

The structure of the monographic study includes an introduction, five chapters, a conclusion, 8 appendices, a bibliography, and an index, as follows:

Chapter One, titled "Theoretical Aspects of Performance Audit," is devoted to the nature and types of performance audit. Here, the author provides a retrospective analysis of the concept and highlights its development and transformation into a strategic management tool.

Chapter Two is dedicated to the regulatory and institutional framework of performance audit in Bulgaria. Specifically, it examines the legal sources regulating audit activity in the country and analyzes international standards and good practices of INTOSAI and ISSAI. Special attention is given to the role and functions of the National Audit Office as the supreme audit institution in the country, as well as to independence and transparency as guarantees for effective audit.

Chapter Three, titled "Analysis of Performance Audit Practice in Bulgaria and International Experience," focuses on the analysis of Bulgarian experience and practice. It also examines good practices from other countries, presenting opportunities for adapting foreign experience to improve the national framework.

Chapter Four focuses on the main obstacles to auditing, including difficulties related to methodology, limited access to information, insufficient auditor training, the risk of political influence, and ineffective follow-up control over the implementation of recommendations.

Chapter Five attempts to outline the main steps for improvement in the researched field. According to the author, improvements will be achieved through the application of unified methodologies, achieving better transparency, increasing the professional capacity of auditors, strengthening the independence of the institution, and others.

The contributory nature of the monographic work is determined by: analyzing and systematizing the theoretical framework of performance audit and clarifying its nature and types; substantiating an analytical model for its acceptance as a strategic tool for sustainable development; offering specific guidelines for improving practice and adapting foreign experience.

The research is innovative and extremely useful due to the author's attempt to combine the traditional methodology of performance audit with the established concept of sustainable development.

Yordanov, K. (2025). PERFORMANCE AUDIT AS A TOOL FOR GOOD GOVERNANCE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE PUBLIC SECTOR IN BULGARIA. UNWE Academic Publishing House, Sofia, ISBN: 978-619-232-928-0, p. 212, PC 13.25. [9044]

Учебник ФИНАНСОВ КОНТРОЛ, Красимир Йорданов

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО УНСС, София, 2025

ISBN 978-619-232-956-3

Рецензенти

проф. д-р Стоян Стоянов

доц. д-р Даниела Петрова, СРА

ISBN 978-619-232-956-3

Печатница УНСС

Учебното съдържание:

УВОД

РАЗДЕЛ I. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА КОНТРОЛА

Тема 1. СЪЩНОСТ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ

Тема 2. СТРУКТУРА НА КОНТРОЛНАТА ФУНКЦИЯ

Тема 3. СЪЩНОСТ И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕДМЕТА И ОБЕКТА НА КОНТРОЛ

Тема 4. ВИДОВЕ КОНТРОЛ

Тема 5. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

Тема 6. МЕТОДОЛОГИЯ НА КОНТРОЛА

РАЗДЕЛ II. ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛ В БЪЛГАРИЯ

Тема 1. ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Тема 2. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Тема 3. ВЪНШЕН ОДИТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Тема 4. ДЪРЖАВНА ФИНАНСОВА ИНСПЕКЦИЯ

Учебникът „Финансов контрол“ е разработен в съответствие с изискванията на Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Той предоставя систематизирани теоретични знания, практически и методически насоки за разбиране на същността и особеностите на финансовия контрол, както и развива умения за неговото практическо прилагане.

Учебникът „Финансов контрол“ представлява систематизирано издание, съобразено със стандартите на УНСС. Неговите основни достойнства са единната модулна структура на всяка глава (учебни цели, теоретично изложение, казуси, упражнения, резюме, двуезичен терминологичен списък и тестове за самопроверка), както и практическата насоченост чрез примери от българската и европейската контролна практика. Учебникът интегрира актуална нормативна уредба и препоръчителни източници от водещи институции (Сметна палата, МФ, АДФИ и др.), което го прави източник за усвояване на компетенции във финансовия контрол, одита и управлението на публични и европейски средства.

UNWE ACADEMIC PUBLISHING HOUSE, Sofia, 2025

ISBN 978-619-232-956-3

Reviewers:

Prof. Dr. Stoyan Stoyanov

Assoc. Prof. Dr. Daniela Petrova, CPA

ISBN 978-619-232-956-3

UNWE Printing House

Course Content:

INTRODUCTION

SECTION I. THEORETICAL FOUNDATIONS OF CONTROL

Topic 1. NATURE OF FINANCIAL CONTROL

Topic 2. STRUCTURE OF THE CONTROL FUNCTION

Topic 3. NATURE AND CHARACTERISTICS OF THE SUBJECT AND OBJECT OF CONTROL

Topic 4. TYPES OF CONTROL

Topic 5. FORMS OF CONTROL

Topic 6. METHODOLOGY OF CONTROL

SECTION II. BODIES AND ORGANIZATION OF FINANCIAL CONTROL IN BULGARIA

Topic 1. INTERNAL CONTROL

Topic 2. INTERNAL AUDIT

Topic 3. EXTERNAL AUDIT IN THE PUBLIC SECTOR

Topic 4. STATE FINANCIAL INSPECTION

The textbook "Financial Control" is developed in accordance with the requirements of the University of National and World Economy (UNWE). It provides systematized theoretical knowledge, practical and methodological guidelines for understanding the nature and specifics of financial control, as well as develops skills for its practical application.

The textbook "Financial Control" represents a systematized academic edition, compliant with UNWE standards. Its main advantages are the unified modular structure of each chapter (learning objectives, theoretical exposition, case studies, exercises, summary, bilingual terminology list, and self-assessment tests), as well as the practical orientation through examples from Bulgarian and European control practice. The textbook integrates current legislation and recommended sources from leading institutions (National Audit Office, Ministry of Finance, State Financial Inspection Agency, National Revenue Agency, Financial Supervision Commission, Bulgarian National Bank, etc.), which makes it an indispensable resource for acquiring competencies in financial control, audit, and the management of public and European funds.

Motivation of Researchers to Publish in High-Quality Journals: A Theoretical Framework

Maya Lambovska 1, Krasimir Yordanov

(paper, TEM Journal. Volume 9, Issue 1, Pages 188-197, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM91-27, February 2020.)

Мотивация на изследователите да публикуват във висококачествени списания: Теоретична рамка

Мая Ламбовска 1, Красимир Йорданов

(статия, TEM Journal. Том 9, брой 1, страници 188-197, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM91-27, февруари 2020.)

Abstract – This paper provides a theoretical framework on the topic of researchers' motivation to publish in journals indexed in Scopus and Web of Science. It is based on a literature review from 1985 to September 2019, using a structured approach, content analysis and descriptive statistics. The results show that the topic has not received enough attention yet. Of the 14 motivational drivers found, the most cited are collaboration, research funding, financial assets, and contributions to society. Also, this paper outlines the gaps in the literature and suggests ideas for future research.

Keywords – Higher education, motivation, journal publications, Scopus & WoS, research management.

Резюме – Тази статия представя теоретична рамка по темата за мотивацията на изследователите да публикуват в списания, индексирани в Scopus и Web of Science. Тя се основава на литературен обзор от 1985 г. до септември 2019 г., като използва структуриран подход, съдържателен анализ и дескриптивна статистика. Резултатите показват, че темата все още не е получила достатъчно внимание. От 14 открити мотивиращи фактора, най-често цитираните са сътрудничеството, изследователското финансиране, финансовите активи и приносите към обществото. Също така, тази статия очертава пропуските в литературата и предлага идеи за бъдещи изследвания.

Ключови думи – Висше образование, мотивация, публикуване в списания, Scopus & WoS, управление на изследванията.

Understanding ‘Motivation - Internal Control’ Relations in Municipalities

Maya Lambovska 1, Krasimir Yordanov

(paper, TEM Journal. Volume 9, Issue 2, Pages 662-671, ISSN 2217-8309, DOI:
10.18421/TEM92-32, May 2020.)

Разбиране на връзките между „Мотивация – Вътрешен контрол“ в общините

Мая Ламбовска, Красимир Йорданов

(статия, TEM Journal. Том 9, брой 2, страници 662-671, ISSN 2217-8309, DOI:
10.18421/TEM92-32, май 2020.)

Abstract – This paper provides an overview of the theoretical foundations on the topic of ‘motivationinternal control’ relations in municipalities, based on papers indexed by Web of Science and Scopus before May 2020. A systematic approach is taken in it. According to the results, the topic is underdeveloped. Also, researchers are more interested in the influence of internal control on motivation than vice versa. 20 motivational factors and 18 features of stakeholders’potential were identified. Strongly cited factors are audit quality, effective internal control, compliance with standards, social and democratic accountability, and features - professional competence, objectivity, ethics, integrity, responsibility.

Keywords – management, municipality, motivation, internal control, Web of Science & Scopus Databases

THE LOGISTIC APPROACH TO AUDIT

Красимир Йорданов

(Статия, *Научно списание*, Механика ISSN 1312-3823 (print), Транспорт ISSN 2367-6620 (online), Комуникации том 18, брой 3/1, 2020 г., статия № 1973)

ЛОГИСТИЧНИЯТ ПОДХОД КЪМ ОДИТА

Резюме: Независимо от вида му и областта в която се реализира, одитът е сложен процес, който трябва да бъде оптимално обезпечен методически, кадрово, информационно и финансово. Прилагането на адекватни логистични подходи е необходимо условие за постигане целите на одита и извършването му при спазване изискванията за качество. Целта на настоящата публикация е да се предложи и обоснове реалното използване на логистиката в одита.

Ключови думи: *одит, качество, управление, логистика, съответствие*

Abstract: Regardless of its type and the area in which it is carried out, audit is a complex process that needs to be optimally supported methodologically, in terms of personnel, information, and finance. The application of adequate logistic approaches is a necessary condition for achieving the objectives of the audit and for conducting it in compliance with quality requirements. The purpose of this publication is to propose and justify the actual use of logistics in audit.

Keywords: audit, quality, management, logistics, compliance

ВЛИЯНИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ВЪРХУ ФОНДОВИТЕ И ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПАЗАРИ

Йорданка Ангелова, Красимир Йорданов

IMPACT OF THE PANDEMIC ON FUNDS AND INVESTMENT MARKETS

Jordanka Angelova, Krasimir Jordanov

(сборник с трудове, XIV-та Международна научна конференция „Е-управление и Е-комуникация“ в рамките на „Дни на науката-2022“ на ТУ-София, стр., юни 2022, стр. 213-222)

Abstract. В годините фондовите и инвестиционните пазари винаги са привличали вниманието на инвеститорите, но след като се появи коронавирусната пандемия тя няма как да не ги засегне в световен мащаб. Целта на материала е да се направи кратък преглед и анализ на ситуацията след пандемията и нейното отражение върху финансовите пазари. Направен е анализ на ситуацията в глобален мащаб за периода 2020-2021 г. и са дадени съответни насоки към предстоящи инвеститори. Keywords: Financial Markets, Investments, Capital.

Keywords: Financial Markets, Investments, Capital.

Abstract. Over the years, stock and investment markets have always attracted the attention of investors, but after the coronavirus pandemic emerged, it could not help but affect them globally. The purpose of the paper is to provide a brief review and analysis of the situation after the pandemic and its impact on financial markets. An analysis of the global situation for the period 2020-2021 has been made, and appropriate guidelines for prospective investors are provided.

Ключови думи: Финансови пазари, Инвестиции, Капитал.

SUSTAINABLE FINANCE SOLUTIONS KEY POINTS FOR PROMOTING SUSTAINABLE FINANCE

Jordanka Angelova, Krasimir Jordanov

(сборник с трудове, XIV-та Международна научна конференция „Е-управление и Е-комуникация“ в рамките на „Дни на науката-2022“ на ТУ-София, стр., юни 2022, стр. 203-212)

УСТОЙЧИВИ ФИНАНСОВИ РЕШЕНИЯ – КЛЮЧОВИ АСПЕКТИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО ФИНАНСИРАНЕ

Йорданка Ангелова, Красимир Йорданов

(proceedings, 14th International Scientific Conference "E-Governance and E-Communication" within the framework of "Science Days-2022" at TU-Sofia, pp., June 2022, pp. 203-212)

Abstract. It is a priority for every country to move towards global changes that affect environmental, social and health goals. In order to achieve these goals, it is important to have the right and sustainable financing, which will contribute a high added value to the achievement of the respective goal. All this is a long and stepwise process and is a challenge for countries no matter what their standard of development. The material analyzes and reports on sustainable financing as a main element of economic progress. Suggestions are also given for proper investment targeting to get quick and good returns.

Keywords: Sustainable Development, Investments, Sustainable Finance.

Резюме: За всяка страна е приоритет да се движи към глобални промени, които засягат екологичните, социалните и здравните цели. За да се постигнат тези цели, е важно да има правилно и устойчиво финансиране, което ще допринесе с висока добавена стойност за постигането на съответната цел. Всичко това е дълъг и поетапен процес и е предизвикателство за страните, независимо от тяхното ниво на развитие. Материалът анализира и представя устойчивото финансиране като основен елемент на икономическия прогрес. Дадени са и предложения за правилно насочване на инвестициите с цел получаване на бърза и добра възвръщаемост.

Ключови думи: Устойчиво развитие, Инвестиции, Устойчиво финансиране.

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА КОНТРОЛА ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Красимир Йорданов

(статия, сборник с научни доклади от научна конференция, УНСС, 29 април 2025, стр. 429-435)

CHARACTERISTICS OF CONTROL IN DEVELOPING PERFORMANCE INDICATORS IN THE PUBLIC SECTOR

Krasimir Yordanov

(article, proceedings of a scientific conference, UNWE, April 29, 2025, pp. 429-435)

Ключови думи: контрол; индикатори; изпълнение; ефективност

Резюме: Проявата на контролната функция на стратегическо ниво позволява ясното формулиране на стратегията на организацията, улеснява съгласуването на целите и подцелите, както и на политиките и плановете през различните времеви хоризонти. Оценката на методологията за разработване на система от показатели за изпълнение позволява изпълнението на мисията на всяка организация. Оценката на определеното състояние, поведенческата норма – включително системата от показатели и критериите за тяхното изпълнение – още на етапа на тяхното проектиране, е най-критичният аспект на контрола като функция на всяка управленска система. Тези области на контрол са във фокуса на настоящия доклад.

Keywords: control; indicators; performance; efficiency

Summary/Abstract: The manifestation of the control function at the strategic level enables the clear formulation of an organization's strategy, facilitates the alignment of goals and sub-goals, as well as policies and plans across different time horizons. Evaluating the methodology for developing a system of performance indicators allows the fulfillment of the mission of any organization. Assessing the defined state, the behavioral norm – including the system of indicators and criteria for their execution – even during their design phase, is the most critical aspect of control as a function of every management system. These controllable areas are the focus of this report.

ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОКЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Красимир Йорданов

(статия, сборник с научни доклади от научна конференция, УНСС, 29 април 2025, стр. 423-428)

PROCEDURE FOR DEVELOPING PERFORMANCE INDICATORS IN THE PUBLIC SECTOR

Krasimir Yordanov

(article, proceedings of a scientific conference, UNWE, April 29, 2025, pp. 423-428)

Ключови думи: процедура; контрол; индикатори; изпълнение

Резюме: Разработването на показатели за оценка на изпълнението в организациите от публичния сектор е сложен процес. Той трябва да предоставя информация, която може да бъде количествено и качествено оценена, за да се гарантира спазване на законовите изисквания, ефективност, ефикасност и икономичност. Целта на настоящото изследване е да демонстрира ролята на контролната функция при определянето на методологически рамки и процедурни стъпки за оценка на изпълнението, които да осигурят оптимална обективност и полезност на критериите, както и предварителна, текуща и последваща оценка.

Keywords: procedure; control; indicators; performance

Summary/Abstract: The development of performance evaluation indicators in public sector organizations is a complex process. It must provide information that can be quantitatively and qualitatively assessed to ensure compliance with legal requirements, effectiveness, efficiency, and cost-effectiveness. The aim of this study is to demonstrate the role of the control function in defining methodological frameworks and procedural steps for performance evaluation, which will ensure optimal objectivity and usefulness of the criteria, as well as preliminary, ongoing, and follow-up assessments.

ОДИТЪТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В КОНТЕКСТА НА УСТОЙЧИВОСТТА: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ПОДХОДИ

Красимир Йорданов

(статия, списания Бизнес посоки, 01 BG/2025, 30.4.2025, стр. 423-428)

PERFORMANCE AUDIT IN THE CONTEXT OF SUSTAINABILITY: METHODOLOGICAL APPROACHES

Krasimir Yordanov

(article, Business Directions Journal, 01 BG/2025, 30.4.2025, pp. 423-428)

Ключови думи: одит, одит на изпълнението, устойчивост, методология, ESG фактори

Резюме: Одитът на изпълнението и одитът на устойчивостта са два подхода, които през последните десетилетия придобиват все по-голямо значение за публичния и корпоративния сектор. В България темата е особено актуална поради националните ангажименти към Зелената сделка и Целите за устойчиво развитие на ООН. Основната цел на изследването е да анализира методологическите прилики и различия между одита на изпълнението и одита на устойчивостта, като се акцентира на възможностите за тяхната интеграция и приложимост в България. Анализът се базира на систематичен преглед на научната литература, международни стандарти (ISSAI, GRI, SASB) и добри практики, както и върху сравнителен анализ на доклади на Сметната палата на Република България. Изследването показва, че двата вида одит притежават редица общи методологически елементи – систематично събиране и анализ на данни, прилагане на индикатори, независимост на одитора и мултидисциплинарен подход. Синергията между двата вида одит е в основата на бъдеща интегрирана одитна рамка, която би подобрила управлението и отчетността в публичния сектор.

Keywords: audit, performance audit, sustainability, methodology, ESG factors

Abstract: Performance audit and sustainability audit are two approaches that have gained increasing importance in the public and corporate sectors in recent decades. In Bulgaria, the topic is particularly relevant due to the national commitments to the Green Deal and the UN Sustainable Development Goals. The main objective of the research is to analyze the methodological similarities and differences between performance audit and sustainability audit, focusing on the possibilities for their integration and applicability in Bulgaria. The analysis is based on a systematic review of the scientific literature, international standards (ISSAI, GRI, SASB) and good practices, as well as on a comparative analysis of reports of the National Audit Office of the Republic of Bulgaria. The research shows that the two types of audit possess a number of common methodological elements – systematic data collection and analysis, application of indicators,

auditor independence and a multidisciplinary approach. The synergy between the two types of audit is the foundation of a future integrated audit framework that would improve management and accountability in the public sector.

THE INDEPENDENCE OF EXTERNAL AUDIT IN THE PUBLIC SECTOR IN BULGARIA – REALITY AND CHALLENGES

Krasimir Yordanov

(paper, Vol. 71 No. 1 (2025): Knowledge - Capital of the Future, page 125-130)

НЕЗАВИСИМОСТТА НА ВЪНШНИЯ ОДИТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ – РЕАЛНОСТ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Красимир Йорданов

(paper, Vol. 71 No. 1 (2025): Knowledge - Capital of the Future, page 125-130)

Резюме: Независимостта на външния одит е основен принцип за ефективен публичен финансов контрол, гарантиращ прозрачност, отчетност и добро управление. В България този принцип е законово установен в Конституцията, Закона за Сметната палата и Закона за публичните финанси, както и в приложимите международни одитни стандарти. Изследването обаче идентифицира значителни предизвикателства пред практическото прилагане на този принцип. Настоящата статия разглежда независимостта на външния одит в публичния сектор на България, с особен фокус върху институционалната и правна рамка на българската Сметна палата. Изследването проследява теоретичните основи на независимостта, нейната историческа еволюция в рамките на институцията, законовите гаранции и тяхното съответствие с Международните стандарти на върховните одитни институции (ISSAI) и Рамката от професионални стандарти на ИНТОСАИ (предимно Римската и Мексиканската декларация). Въпреки стабилната правна рамка, констатациите разкриват сериозни предизвикателства, включително политически натиск, чести промени в законодателството и ограничена финансова автономия. Историческият анализ показва, че независимостта на българската Сметна палата винаги е зависила от политическия климат, а сравнителният анализ потвърждава, че въпреки че българската рамка формално съответства на стандартите на ИНТОСАИ, ѝ липсват ефективни защитни механизми като тези, въведени в други държави-членки на ЕС. Разглеждането на скорошни случаи – включително безпрецедентното активиране на Механизма за бърза защита на върховните одитни институции (SIRAM) за опазване на независимостта на Сметната палата – подчертава реалния риск от отслабване на институционалната автономия. Въпреки тези предизвикателства, българската Сметна палата продължава да изпълнява надзорните си функции и да докладва за финансови нередности на Прокуратурата и Европейската комисия, демонстрирайки запазен оперативен капацитет. За да се гарантира пълна независимост, са необходими спешни законодателни и организационни мерки: ограничаване на политическия натиск чрез прозрачни процедури за назначаване, укрепване на финансовата автономия, стабилизиране на правната рамка, повишаване на прозрачността и насърчаване на международното сътрудничество чрез механизми като SIRAM. Заключениеето подчертава, че без тези мерки съществува реален риск външният одит да се превърне в инструмент за политическо влияние, което да подкопае отчетността и доброто управление в България.

Ключови думи: външен одит, независимост, Сметна палата, публични финанси

Abstract: The independence of external audit is a fundamental principle for effective public financial control, ensuring transparency, accountability, and good governance. In Bulgaria, this principle is legally established in the Constitution, the Supreme Audit Institution (SAI) Act, and the Public Finance Act, as well as in applicable international auditing standards. However, the study identifies significant challenges in the practical implementation of this principle. This article examines the independence of external audit in Bulgaria's public sector, with a particular focus on the institutional and legal framework of the Bulgarian SAI. The research explores the theoretical foundations of independence, its historical evolution within the institution, the regulatory safeguards, and their alignment with the International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAIs) and the INTOSAI Professional Standards Framework (primarily the Lima and Mexico Declarations). Despite a robust legal framework, the findings reveal serious challenges, including political influence, frequent legislative changes, and limited financial autonomy. A historical analysis demonstrates that the independence of the Bulgarian SAI has always been contingent on the political climate, while a comparative analysis confirms that, although Bulgaria's framework formally complies with INTOSAI standards, it lacks effective protective mechanisms such as those implemented in other EU member states. An examination of recent cases—including the unprecedented invocation of the Supreme Audit Institution Rapid Advocacy Mechanism (SIRAM) to safeguard SAI independence—highlights the real risk of weakening institutional autonomy. Despite these challenges, the Bulgarian SAI continues to fulfill its oversight functions and report financial irregularities to the Prosecutor's Office and the European Commission, demonstrating a retained operational capacity. To ensure full independence, urgent legislative and organizational measures are required: limiting political influence through transparent appointment procedures, strengthening financial autonomy, stabilizing the legal framework, enhancing transparency and fostering international cooperation through mechanisms like SIRAM. The conclusion emphasizes that, without these measures, there is a tangible risk of external audit becoming an instrument of political influence, thereby undermining accountability and good governance in Bulgaria.

Keywords: external audit, independence, National Audit Office, public finance

OPPORTUNITIES FOR ENHANCING INTERNAL AUDIT QUALITY THROUGH EFFECTIVE AUDIT COMMITTEE PERFORMANCE

Krasimir Yordanov

(paper, Vol. 71 No. 1 (2025): Knowledge - Capital of the Future, page 93-98)

Abstract: Understanding the role of audit committees in improving the quality of internal audit is not an aspiration for originality in science, but an attempt for a more complete and comprehensive disclosure of the specific aspects of these interactions, granting stability and sustainability to each organization. Within the meaning of the Global Standards on Internal Auditing, internal audit helps an organization achieve its goals by applying a systematic and disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control and management processes. The wide range of activities of the Audit Committee also includes the internal audit function. In this regard, the purpose of this article is to analyze the possibilities of audit committees to improve the quality of internal audit. The ability of the audit committee to plead for the independence of internal audit, for compliance with the guiding principles underpinned by standards, helps to ensure the effectiveness and quality of the audit. The Audit Committee is competent to assess the effectiveness of all aspects of the internal audit's operations as a function, service, system, process, and outcome. In this regard, the methodological focus of the development is on the internal audit activities observed by the Audit Committee, such as strategic planning, annual planning, execution of audit engagements, activity reporting, and other significant matters related to internal audit operations. The focus areas also include overlapping aspects of operations, such as the risk management process, the effectiveness of internal control systems within the organization, financial reporting processes, sustainability reporting. The study argues that the effective functioning of audit committees can ensure compliance of the internal audit function with the Global Internal Audit Standards and the achievement of set objectives—namely, audit quality. It presents the key activities of the audit committee related to the internal audit function, which guarantee its ethics, competence, independence, and quality in planning, executing, and reporting engagement results—including the implementation of recommendations and action plans.

Keywords: audit, effectiveness, quality, control

Резюме: Разбирането на ролята на одитните комитети за подобряване качеството на вътрешния одит не е стремеж към оригиналност в науката, а опит за по-пълно и всеобхватно разкриване на специфичните аспекти на тези взаимодействия, придаващи стабилност и устойчивост на всяка организация. По смисъла на Глобалните стандарти за вътрешен одит, вътрешният одит помага на организацията да постигне целите си, като прилага систематичен и дисциплиниран подход за оценка и подобряване на ефективността на управлението на риска, контрола и процесите на управление. Широкият набор от дейности на Одитния комитет включва и функцията по вътрешен одит. В тази връзка целта на настоящата статия е да се анализират възможностите на одитните комитети за подобряване качеството на вътрешния одит. Способността на одитния комитет да се застъпва за независимостта на вътрешния одит, за съответствие с ръководните принципи, заложиени в стандартите, допринася за осигуряване на ефективност и качество на одита. Одитният

комитет е компетентен да оценява ефективността на всички аспекти от дейността на вътрешния одит като функция, услуга, система, процес и резултат. В този смисъл методологическият фокус на разработката е върху дейностите по вътрешен одит, наблюдавани от Одитния комитет, като стратегическо планиране, годишно планиране, изпълнение на одитни ангажменти, докладване на дейността и други значими въпроси, свързани с операциите по вътрешен одит. Областите на фокус включват също припокриващи се аспекти на дейността, като процеса на управление на риска, ефективността на системите за вътрешен контрол в организацията, процесите на финансово отчитане, отчитането на устойчивостта. Изследването твърди, че ефективното функциониране на одитните комитети може да осигури съответствие на функцията по вътрешен одит с Глобалните стандарти за вътрешен одит и постигане на поставените цели – а именно качество на одита. Представени са ключовите дейности на одитния комитет, свързани с функцията по вътрешен одит, които гарантират неговата етика, компетентност, независимост и качество при планирането, изпълнението и докладването на резултатите от ангажиментите – включително изпълнението на препоръките и плановете за действие.

Ключови думи: одит, ефективност, качество, контрол

The new circumstances in the management of the Bulgarian National Audit Office and the control of the audit quality

Красимир Йорданов

(KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY, publication of the Knowledge Society Institute, ISSN 1313-4787, Volume VIII Number 1 March 2015, p. 35-39, ISSN 1313-4787 (Print), ISSN 2367-5403(Online))

Annotation The rationalization of the theoretical issues of the audit through the prism of its quality is not an aspiration towards originality in the science, but an attempt for a more complete and complex revelation of the specific sides of this specific process. The good theory and the modern auditor's framework are necessary conditions for the audit quality. The consideration of the management of the audit through the prism of its quality is not an aspiration towards originality in the science, but an attempt for a more complete and complex revelation of the specific sides of this unique process called audit.

Index Terms: audit, control, quality, management

JEL: D53, G32.

Новите обстоятелства в управлението на българската Сметна палата и контролът на качеството на одита

Красимир Йорданов

(KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY, издание на Института за обществото на знанието, ISSN 1313-4787, Том VIII, брой 1, март 2015 г., стр. 35-39, ISSN 1313-4787 (печатно издание), ISSN 2367-5403 (онлайн))

Анотация: Рационализирането на теоретичните въпроси на одита през призмата на неговото качество не е стремеж към оригиналност в науката, а опит за по-пълно и комплексно разкриване на специфичните страни на този специфичен процес. Добрата теория и съвременната рамка за одитора са необходими условия за качеството на одита. Разглеждането на управлението на одита през призмата на неговото качество не е стремеж към оригиналност в науката, а опит за по-пълно и комплексно разкриване на специфичните страни на този уникален процес, наречен одит.

Индексни термини: одит, контрол, качество, управление

JEL: D53, G32.

The Corporate Social Responsibility in Bulgaria

Dimitar Matev, Zlatka Gospodinova, Georgi Peev et Krassimir Yordanov

(Numéro spécial : RSE : enjeux et apports pour les acteurs économiques européens
Management & Avenir, 2009/3 n° 23, Management Prospective Éditions, ISSN 1768-5958, DOI
10.3917/mav.023.0047, p.47-60)

Корпоративната социална отговорност в България

Димитър Матев, Златка Господинова, Георги Пеев и Красимир Йорданов

(Специален брой: КСО: предизвикателства и приноси за европейските икономически
субекти
Management & Avenir, 2009/3 бр. 23, Management Prospective Éditions, ISSN 1768-5958,
DOI 10.3917/mav.023.0047, стр. 27-60)

Résumé

L'objectif de cet article est de présenter la RSE dans le contexte économique, social et juridique de la Bulgarie et de permettre une bonne compréhension sur la façon dont la Bulgarie commence aujourd'hui seulement à appréhender le concept de la RSE et son application dans le pays. Nous percevons ainsi que nous sommes au début de la démarche RSE et que la Bulgarie n'a pas acquis une maturité sur ses pratiques.

Abstract

The objective of this article is to present CSR in the Bulgarian economic, social and legal context and convey the fact that Bulgaria is only just starting to apprehend and implement the concept of CSR today. We thus perceive that Bulgaria is at the beginning stages of the CSR approach, accumulating the critical mass of know-how, practices, key stakeholder relations and internal communications, knowledge and skills necessary to lay a solid foundation for sustainable implementation of socially responsible management of companies and branches.

Резюме (на френски):

Целта на тази статия е да представи КСО в икономическия, социален и правен контекст на България и да позволи добро разбиране на начина, по който България едва сега започва да възприема концепцията за КСО и нейното приложение в страната. По този начин възприемаме, че сме в началото на подхода към КСО и че България все още не е придобила зрялост по отношение на своите практики.

Резюме (на английски):

Целта на тази статия е да представи КСО в българския икономически, социален и правен контекст и да предаде факта, че България едва сега започва да възприема и прилага концепцията за КСО. По този начин възприемаме, че България е в началните етапи на подхода към КСО, натрупвайки критичната маса от ноу-хау, практики, взаимоотношения с ключови заинтересовани страни и вътрешни комуникации, знания и умения, необходими за полагане на солидна основа за устойчиво прилагане на социално отговорно управление на компаниите и отраслите.

Aspects of Control Over tax-shelter

Krasimir Yordanov, Pepa Stoykova

(KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY, publication of the Knowledge Society Institute, ISSN 1313-4787, Volume VI Number 3 September 2013, p. 22-26, ISSN 1313-4787)

Abstract. Tax fairness is becoming increasingly important to the economies of the EU countries. The main topic on the agenda of the sitting state and government heads in May 2013 was the policy of taxation. Identified as priority in the conclusions are the measures for control over tax frauds, tax sheltering and aggressive tax planning. The aim is to protect the public interest by ensuring "confidence in taxation fairness and effectiveness". The article considers the aspects of tax-sheltering control by finding the influence of different factors: normative terms, documentary frauds; the presence of virtual economy, quasimarkets.

Keywords: virtual taxation control, fiscal control, virtual currency.

JEL: G 28, H39

Аспекти на контрола върху данъчните убежища

Красимир Йорданов, Пепа Стойкова

(KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY, издание на Института за обществото на знанието, ISSN 1313-4787, Том VI, брой 3, септември 2013 г., стр. 22-26, ISSN 1313-4787)

Резюме. Данъчната справедливост става все по-важна за икономиките на страните от ЕС. Основната тема в дневния ред на заседанието на държавните и правителствените ръководители през май 2013 г. беше политиката на данъчно облагане. Като приоритет в заключенията са посочени мерките за контрол върху данъчните измами, данъчните убежища и агресивното данъчно планиране. Целта е да се защити общественият интерес чрез осигуряване на "доверие в справедливостта и ефективността на данъчното облагане". Статията разглежда аспектите на контрола върху данъчните убежища чрез установяване на влиянието на различни фактори: нормативни срокове, документални измами; наличието на виртуална икономика, квазипазари.

Ключови думи: виртуален данъчен контрол, фискален контрол, виртуална валута.

JEL: G 28, H39

ПРОБЛЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВЪНШНИЯ ОДИТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Доц. д-р Красимир Йорданов

(Сборник с доклади от Международна кръгла маса "Образование, изследвания и кариерно развитие в публичната администрация", София, 14 и 15 юни 2013 г.: Сборник доклади [Компактдиск]. Науч. ред., състав. Николай АРАБАДЖИЙСКИ. София: Нов български университет. 2013. ISBN 978-954-535-792-3. Библиотечен каталог на Нов български университет, СТР.2-7))

PROBLEMS OF THE EXTERNAL AUDIT MANAGEMENT IN THE PUBLIC SECTOR

Assoc. Prof. Krasimir Yordanov, Ph.D.

(Proceedings of the International Round Table "Education, Research and Career Development in Public Administration", Sofia, June 14 and 15, 2013: Proceedings [CD-ROM]. Scientific editors, compiled by Nikolay ARABADZHIYSKI. Sofia: New Bulgarian University. 2013. ISBN 978-954-535-792-3. New Bulgarian University Library Catalog, pp. 2-7)

Управлението на външния одит в публичния сектор е специфичен и сложен процес, който се осъществява в условия на непрекъснати промени на политическата, икономическата и социалната среда. Динамиката на средата налага компетентностен модел на управление на дейността на Върховната одитна институция като част от общия механизъм на управление на публичния сектор. Целта на изложението се свързва с обосноваването на тезата, че одитът е сложен процес, който предопределя спецификата на неговото управление в интерес и в съответствие с очакванията на обществото. Комплексното изследване на управлението на одита не се ограничава само до ресурсите, компетенциите, политиките и процедурите. То включва цялостно разработване на неговите проблеми в структурен и функционален аспект с цел постигането на институционално съвършенство и ориентирана към резултати дейност.

The external audit management in the public sector is a specific and complex process, which is fulfilled under conditions of continuous changes in the political, economical and social surroundings. The dynamics of the surroundings demands competent model of management of the activity of the Supreme Audit Institution, as part of the general mechanism of public sector management. The aim of the exposition is connected to the justification of the thesis that audit is a complex process, which provides the specificity of its management in favor of and in accordance with the expectations of the society. The complex study of the audit management is not only limited to the resources, competences, policies and procedures. It involves a whole research of its problems in structural and functional aspect, aiming to obtain institutional perfection and result oriented activity.

ВЛИЯНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО НА ОДИТА ВЪРХУ ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ

Красимир Йорданов, Адриана Атанасова

(Българска академия на науките, Институт за икономически изследвания, *СБОРНИК СТАТИИ* представени на Национална научна конференция с международно участие 2022 21 – 22 ноември 2022 г., София, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, СТР.570-577)

THE EFFECT OF AUDIT QUALITY ON ECONOMIC GROWTH

Krasimir Yordanov, Adriana Atanasova

(Bulgarian Academy of Sciences, Institute for Economic Research, *COLLECTION OF ARTICLES* presented at the National Scientific Conference with International Participation 2022, November 21–22, 2022, Sofia, Publishing House of BAS "Prof. Marin Drinov", pp. 570-577)

Резюме: В икономическата национална система съществуват различни елементи със специфични функции, които постигат синергичен ефект и взаимно увеличават добавената си стойност чрез взаимодействие помежду си. Целта на настоящата статия е да се обоснове влиянието на независимия финансов одит, осъществяван в съответствие с изискванията за качество, върху икономическия растеж. Качеството на одита гарантира добавена стойност за обществото чрез публичността на изразеното от него мнение за финансовата информация на значими за икономиката предприятия, като се акцентира върху допълването и развитието на елементите на системата като единен механизъм.

Ключови думи: одит, растеж, качество, ползи за обществото

Abstract: In the national economic system, there are various elements with specific functions that achieve a synergistic effect and mutually increase their added value through interaction with each other. The purpose of this article is to substantiate the impact of the independent financial audit, carried out in accordance with the quality requirements, on economic growth. The quality of the audit guarantees added value for society through the publicity of the opinion expressed by it on the financial information of economically significant enterprises, emphasizing the complementation and development of the elements of the system as a single mechanism.

Keywords: audit, growth, quality, benefits to society

JEL: M42

РЕФОРМАТА ВЪВ ВЪНШНИЯ ОДИТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Доц. д-р Красимир Йорданов

(Юбилеен годишник на департамент Публична администрация, 2015/том10, стр. 1-9,
ISSN 1313-4760)

THE REFORM IN THE PUBLIC SECTOR EXTERNAL AUDIT

Assoc. Prof. Krasimir Yordanov, Ph. D.

(Anniversary Yearbook of the Department of Public Administration, 2015 / Volume
10, pp. 1-9, ISSN 1313-4760)

Резюме: Развитието на външния одит в публичния сектор трябва да бъде съобразено с приоритетите и особеностите на публичния мениджмънт. Въпросите, свързани с конституирането на одита, винаги са предизвиквали оживени дискусии и коментари от политици и експерти. Целта на настоящата статия е да се анализират новите моменти в организацията на мениджмънта и дейността на Сметната палата, регламентирани в последния устройствен закон от 2015 г. Продължаването на реформата в областта на външния одит е закономерен процес, който заслужава научно осмисляне и оценка на отделните му аспекти.

Ключови думи: одит, публичен сектор, законодателство, Сметна палата.

Abstract: The development of the external audit in the public sector has to be conformed with the priorities and distinctions of the public management. The issues, linked with constituting of the audit, have always instigated lively discussions and comments by politicians and experts. The aim of the present article is to analyse the new moments in the organisation of management and the activity of the National Audit Office, regulated in the last constituting law from 2015. The continuation of the reform in the field of external audit is a lawgoverned process which deserves a scientific rationalization and evaluation of its separate aspects.

Key words: audit, public sector, legislation, National Audit Office

Доказателства при извършване на одит на изпълнението

Красимир Василев Йорданов,

(Юбилейна научна конференция-30 години катедра „Финансов контрол“, Сборник доклади, първа част, ISBN-10: 954-494-765-3, ISBN-10: 978-954-494-766-8, стр.53-62)

Evidence in Conducting Performance Audit

Krasimir Vasilev Yordanov

(Anniversary Scientific Conference - 30 Years of the Department of Financial Control, Conference Proceedings, First Part, ISBN-10: 954-494-765-3, ISBN-10: 978-954-494-766-8, pp. 53-62)

summary: Providing enough, secure and swtable audtt evidence of facts and circumstances whiCh have to be analyzed and estimated during audit performance Is the mam pre-requisite for qualitative realization of a particular task. The specifc charactenstlcs of audit perfonnance requires different In their nature for eVldence matenals proVldmg, which are the target m the current presentation.

Key words: Auditmg evidence, Standards on Auditing, Effectiveness. Efficiency, Economy, Correctness, Analysts, Assessment, Performance Auditmg, Management, Inference. Suffieient. Appropnate, Reportmg.

Резюме: Осигуряването на достатъчни, надеждни и уместни одитни доказателства за факти и обстоятелства, които трябва да се получат, анализират и оценят при одита, е основна предпоставка за качествено реализиране на конкретната задача. Специфичните особености на одита на изпълнението предопределят и различните по своята природа правила за осигуряване на доказателствени материали, които са обект на разглеждане в настоящето и изложение.

Ключови думи: одиторски доказателства, одиторски стандарти, ефективност, ефикасност, икономичност, анализ, оценка, одит на изпълнението, управление, извод, достатъчно, уместно, доклад

Контролът като фактор за устойчиво развитие

Красимир Василев Йорданов,

(Международна-научно практическа конференция „Устойчиво развитие и управленски практики: България-Бавария“, 21.11.2013 г., издателство авангард-прима, Русе, стр. 247-255)

Control as a Factor for Sustainable Development

Krasimir Vasilev Yordanov

(International Scientific-Practical Conference "Sustainable Development and Management Practices: Bulgaria-Bavaria", 21.11.2013, Avangard-Prima Publishing House, Ruse, pp. 247-255)

Резюме: Контролът в своите форми трябва да бъде адекватен на средата, в която се развиват обществените процеси. Основен принос за устойчивото развитие има социалната отговорност. Целта на този доклад е да потвърди необходимостта от ефективно изпълнение на контролната функция по различните въпроси, свързани със социалната отговорност, за да се постигне устойчиво развитие. Ролята на контрола е от съществено значение за постигане на стабилност чрез максимизиране на екологичната ефективност, повишаване на социалната отговорност и икономическите решения относно премахването на екологичните и социалните проблеми.

Ключови думи: контрол, одит, устойчиво развитие, социална отговорност

Abstract: Control in its forms should be adequate to the environment in which social processes are developing. Social responsibility has a major contribution to sustainable development. The aim of this report is to confirm the need for effective implementation of the control function in various issues related to social responsibility in order to achieve sustainable development. The role of control is essential for achieving stability by maximizing ecological effectiveness, increasing social responsibility, and making economic decisions concerning the elimination of environmental and social problems.

Keywords: control, audit, sustainable development, social responsibility

УПРАВЛЕНИЕТО НА ВЪНШНИЯ ОДИТ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Доц. д-р Красимир Йорданов

EXTERNAL AUDIT MANAGEMENT IN THE PUBLIC SECTOR

Assoc. Prof. Krasimir Yordanov, Ph. D.

(студия, Годишник на департамент Публична администрация, под научната редакция на проф. д-р Николай Арабаджийски, НБУ, 2013, 8, 1-25, SSN 1313-4760 (CD/DVD))

(study, Yearbook of the Department of Public Administration, under the scientific editorship of Prof. Dr. Nikolay Arabadzhyski, NBU, 2013, 8, 1-25. SSN 1313-4760 (CD/DVD),)

Резюме: В студията се прави анализ на управлението на външния одит в публичния сектор, осъществяван от Сметната палата. Обект на внимание са особеностите на организационната и функционалната структура на управлението на външния одит. Изследването обхваща както правомощията на отделните нива на управление на одита, така и на дейностите по планиране, организиране, ръководство и контрол. Открити са отделни проблеми, решаването на които би подобрило ефективността на дейността на върховната одитна институция. Представени са възможности за усъвършенстване на одита. Отделено е внимание на организацията на контрола на качеството, както и на взаимодействието в рамките на действащия институционален модел. Формулиран е изводът, че само комплексното разработване на проблемите в управлението на одита може да осигури постигането ефективни концептуални виждания за институционално съвършенство.

Ключови думи: външен одит, управление, публичен сектор, Сметна палата, Международни одиторски стандарти.

Summary: In a study has been accomplished an analysis of the external audit management, realized by the National Audit Office. The attention object are the peculiarities of the organizational and functional structure of the external audit management. The study of the audit activity management encompasses the powers of the separate governance levels as well as the activities of planning, organizing, management and control. Separate problems have been pointed out and their solution would improve the efficacy of the Supreme Audit Institution's activity. Some possibilities for audit improvement have been presented. The attention was drawn to the quality control organization as well as the interaction in the frame of the functioning institutional model. It has been formulated a conclusion that only a complex development of the audit management problems can assure an achievement of efficacy conceptual visions of the institutional excellence.

Key words: external audit, management, public sector, the National Audit Office, International audit standards.